

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-649/2017. számú ügyben

Előadó: dr. Rigó Anett
Érintett szerv: Nemzeti Választási Iroda

2017.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-649/2017. számú ügyben**

Előadó: dr. Rigó Anett

Az eljárás megindítása

Egy panaszos beadvánnyal fordult hozzám, amelyben a választási bizottsági határozatok nyilvánosságra hozatalának gyakorlatát kifogásolta.

Figyelemmel arra, hogy a panaszos beadványa alapján felmerült a jogorvoslathoz való joggal, illetve közvetetten a választójoggal összefüggő visszásság gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdés g) pontja alapján vizsgálatot indítottam. A vizsgálat eredményes lefolytatása érdekében tájékoztatást kértem az Igazságügyi Minisztériumtól a panasszal összefüggésben.

Az érintett alapvető jogok és alapelvek

- a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye. „Magyarország független, demokratikus jogállam.” (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés)
- a jogorvoslathoz való jog (Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”)
- a választójog (Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdés: „Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.”).

Alkalmazott jogszabályok

- a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.)

A megállapított tényállás

Egy panaszos beadvánnyal fordult Hivatalomhoz, amelyben a választási bizottsági határozatok nyilvánosságra hozatalának gyakorlatát kifogásolta. A Ve. 49.§ (2) bekezdése szerint a választási bizottság a határozatát – a személyes adatok kivételével – nyilvánosságra hozza. A választási bizottság határozata ellen széles körben lehet fellebbezést, illetve bírósági felülvizsgálati kérelmet benyújtani, amelyek előterjesztésének határideje a határozat meghozatalától számított három nap, így kiemelkedő alkotmányos érdek fűződik ahhoz, hogy a jogorvoslatot kereső választópolgárok vagy jelölő szervezetek a határozatokról értesülhessenek, azokat elérhessék. A határozatok széles körű elérhetősége azért is különösen fontos, mert a jogorvoslattal nem csak azok élhetnek, akik számára a Ve. 48.§ (1) bekezdése alapján kézbesíteni kell, mert – szemben a bírósági felülvizsgálati kérelemmel, amelyet csak az nyújthat be, akit a határozat érint – a választási bizottság elsőfokú határozata elleni fellebbezést lényegében bárki előterjeszthet.

A beadványozó szerint a választási bizottságok határozatainak elérhetősége minden jogorvoslatra jogosult számára az előző választások alkalmával sok esetben nem volt biztosított. Úgy véli, hogy pusztán hirdetményi közzététel esetén a jogorvoslatra jogosultak széles körétől nem elvárható, hogy folyamatosan figyelemmel kísérjék a választási bizottságok hivatali helyiségének hirdetőtábláját, így a választójog gyakorlásával összefüggő jogorvoslati jogosultságuk kiüresedhet.

A vizsgálat megindítását követően az igazságügyi minisztertől kértem felvilágosítást. Az igazságügyi miniszter válaszában – a megkeresés kapcsán a Nemzeti Választási Iroda elnökétől kapott tájékoztatás alapján – az alábbiakról tájékoztatott.

1. A Ve. 2.§ (1) bekezdés f) pontja szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a választási eljárás nyilvánosságának alapelvét. Ebben a körben a Ve. 49. § (2) bekezdése kifejezetten is kötelezettséget állapít meg a választási bizottságok határozatainak nyilvánosságra hozatalára. Emellett a Ve. 48.§-a a határozat kézbesítését is előírja az érintettek számára. A nyilvánosság biztosításának módját illetően a Ve. több esetben is a választások hivatalos honlapján történő közzétételt írja elő, így a nemzetközi megfigyelők adatai (4.§ (2) bekezdés), a Nemzeti Választási Bizottság Ügyrendje (42.§), a Nemzeti Választási Bizottság iránymutatásai (51.§ (3) bekezdés), a Nemzeti Választási Iroda elnökének és elnökhelyetteseinek vagyonynyilatkozata (57.§ (3) bekezdés), a névjegyzékkel, a szavazással és a választás eredményével összefüggő közérdekű adatok (76.§ (2) bekezdés), a szavazókörök és választókerületek nyitvatartása (81.§ (2) bekezdés) és a politikai reklámot közzétenni kívánó médiaszolgáltatók adatai (147/F.§ (1) bekezdés) esetén. A választási bizottság határozatának nyilvánosságra hozatalára azonban sem a Ve., sem más jogszabály nem tartalmaz rendelkezést.

2. Magyarországon minden településen működik helyi választási bizottság. Különösen a kisebb települések egy részén nem biztosítottak azok az infrastrukturális és egyéb feltételek, amelyek lehetővé tennék, hogy a település saját internetes honlappal rendelkezzen, amelyen a választási bizottsági határozatok nyilvánosságát biztosítani lehetne. Ilyen esetben a határozat nyilvánosságra hozatalára csak a helyben szokásos módon – pl. hirdetményi úton – van lehetőség. Az igazságügyi miniszter megjegyezte, hogy az Alkotmánybíróság a 24/1999. (VI: 30.) AB határozatában megállapította: „A választási eljárásban tudható, így előre kiszámítható, hogy mikor kerülhetnek sorra olyan döntések, amelyekkel kapcsolatban a jogorvoslat esetlegesen felmerülhet. A választási szervek elérhetősége biztosított, folyamatosan üléseznek, illetve készenléti helyzetben vannak.” A miniszteri válaszlevél szerint a fentiekre tekintettel még a nem helyben lakó választópolgároknak is lehetőségük van arra, hogy figyelemmel kísérjék a választási eljárás menetét, a választási irodához forduljanak az őket érintő kérdésekben, és jogorvoslati kérelmet nyújthassanak be.

Az igazságügyi miniszter álláspontja szerint tehát nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely előírná a választási bizottságok határozatai közzétételének módját, másrészt pedig, ha létezne egy ilyen előírás, a feltételek hiányában jelenleg nem is lenne végrehajtható. *Az igazságügyi miniszter tehát úgy véli, hogy bár a jelenlegi gyakorlat egyes választópolgárok számára megnehezítheti a határozatok gyors megismerését, ez azonban véleménye szerint a jogorvoslatihoz való jogot nem korlátozza, továbbá a panaszban foglalt aggály nem jogalkotási kérdés, az esetlegesen fennálló problémás helyzeteket a joggyakorlat tudja orvosolni.*

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az ombudsman számára egy adott jogi szabályozás alapjogi aspektusú vizsgálatára, valamint a jogszabályok hiányosságaival, tartalmi hibáival összefüggő intézkedések megfogalmazására a törvény lehetőséget teremt. A preventív alapjogvédelemre is hangsúlyt helyező ombudsmani gyakorlat alapján a biztos mandátuma keretei között marad akkor, amikor az alapjogi aspektusú vizsgálatihoz nélkülözhetetlen módon, hivatalbóli eljárás keretében, a konkrét alapjogsérelmek és ezen alapuló panaszok megelőzése érdekében áttekinti a releváns jogi szabályozást, feltérképezi és jelzi a jogalkotásért felelős szervek irányába a felmerülő aggályokat.

Az Ajbt. 37.§ értelmében, ha az alapvető jogok biztosa álláspontja szerint a visszásság valamely jogszabály vagy közjogi szervezetszabályozó eszköz felesleges, nem egyértelmű vagy nem megfelelő rendelkezésére, illetve az adott kérdés jogi szabályozásának hiányára vagy hiányosságára vezethető vissza, a visszásság jövőbeni elkerülése érdekében javasolhatja a jogalkotásra vagy a közjogi szervezetszabályozó eszköz kiadására jogosult szervnél a jogszabály vagy közjogi szervezetszabályozó eszköz módosítását, hatályon kívül helyezését vagy kiadását, illetve a jogszabály előkészítőjénél jogszabály előkészítését.

II. A vizsgált alapjogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggés-rendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott egyes alapjogi tesztek. A jelentés megállapításaival összefüggésben ismételten hivatkozom arra, hogy az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövege az Alaptörvény Negyedik Módosításának hatályba lépését követően továbbra is nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében jellemzően nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amely ellentétesek volnának a korábbi szöveggel. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy *„az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni.”*

• *A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye*

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság korábbi töretlen gyakorlata alapján ennek a jogállami minőségnek nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Ahogyan pedig arra az Alkotmánybíróság felhívta a figyelmet a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzulát, tehát az eddig kialakított alkotmánybírói gyakorlat relevánsnak tekinthető a vizsgálat során. Az Alkotmánybíróság által gyakran hivatkozott tétel, hogy a jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. A jogállamiság elvéből folyó követelmény a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a kiszámíthatóság – beleértve az egységes jogalkalmazást – és az eljárási garanciák biztosítása szorosan összekapcsolódik az egyes alanyi alapjogok védelmével, mintegy kölcsönösen feltételezik egymást.

• *A jogorvoslathoz való jog*

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság több beadvánnyal kapcsolatban is leszögezte annak fontosságát, hogy a jogorvoslathoz való jog alapvető célja a megfelelő, hatékony jogvédelem lehetőségének a megteremtése. Ennek következtében tekintettel kell lenni arra, hogy ne csak formálisan valósuljon meg a jogorvoslat lehetősége, hanem ténylegesen is alkalmas legyen arra, hogy betöltse szerepét a jogrendszerben. Ezen követelmények

megsértésének leggyakoribb módja, amikor közvetett eszközökkel valósul meg a jogorvoslati jog csorbítása. Ilyen esetekben a jogorvoslathoz való jog formálisan megvan ugyan, tehát biztosított, azonban a gyakorlása a sérelmek megoldását nem, vagy nem megfelelő módon teszi csak lehetővé. Ezek a közvetett eszközök például a jogorvoslati kérelem benyújtására meghatározott rövid határidők, vagy a döntés ügyfél tudomására juttatásának nem megfelelő jogszabályi garanciái, illetve a rövid határidő ellentéte, amikor az elbírálásra jogosult szerveknek a másodfokú döntés elbírálására biztosított határideje indokolatlanul hosszú és a kedvezően meghozott döntés okafogyottá válik, és így már nem teszi lehetővé a sérelmek orvoslását.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint tehát a jogorvoslathoz való jog, mint alkotmányos alapjog immanens tartalma az érdemi határozatok tekintetében, a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. A jogorvoslathoz való jog tényleges érvényesüléséhez a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis az is szükséges, hogy a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. A jogorvoslathoz való jognak az Alaptörvényben való garantálása a rendes jogorvoslatra vonatkozik. A jogorvoslathoz való jog lényeges tartalma kiterjed a jogorvoslati lehetőségről vagy annak hiányáról való tájékoztatásra is. A tájékoztatási kötelezettséget az egyes eljárási kódexek is kiemelik, mintegy hangsúlyozva, hogy a jogorvoslatról való tájékoztatás nem múlhat az egyes hatóságok mérlegelésén, belátásán.

Több esetben rámutattam már arra, hogy a közigazgatási eljárásokon kívül eső eljárásokban is eleget kell tenni a jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatásnak. A jogorvoslati lehetőség biztosítása tehát nem pusztán formai (jogszabály biztosítja vagy kizárja), hanem tartalmi (ténylegesen biztosítva volt-e) kérdés.¹

- *A választójog*

Az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése szerint minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen. Az Alkotmánybíróság számos határozatában vizsgálta a választójogot. Megállapítása szerint a választójog az Alaptörvényben – korábban az Alkotmányban – elismert, a népszuverenitás elvének érvényre juttatását garantáló alapvető jog.

A választójog alanyi oldalán alapvetően a választásra jogosult állampolgár azon szabadsága áll, amelynek birtokában jogosult eldönteni, hogy gyakorolja-e a választójogát vagy sem, illetve, hogy kire adja le szavazatát. Ezzel szemben az Alaptörvény nem biztosít alanyi jogot arra, hogy mindenki, aki passzív választójoggal rendelkezik, pusztán a saját akarat-elhatározásából – törvényben meghatározott feltételektől függetlenül – a választásokon jelöltként elinduljon.

A választójog érvényesülése azt a követelményt támasztja az állammal szemben, hogy biztosítsa gyakorlásának feltételeit és törvényben határozza meg annak módját, rendjét, valamint garanciáit. A választójog gyakorlásának biztosítása érdekében az államnak aktív magatartást kell tanúsítania. A választójog intézményvédelmi oldalán az állam a választójog gyakorlását lehetővé tevő, azt elősegítő szabályok megalkotására, és azok érvényesítésére köteles. Az állam intézményvédelmi kötelezettségéből következik, hogy nem gördíthet olyan akadályt a választójog gyakorlása elé, amely a választási részvételt alaptörvény-ellenesen korlátozná.

Az Alaptörvény – az Alkotmányhoz hasonlóan – a választójog gyakorlásának pontosabb kereteiről nem tartalmaz részletes rendelkezéseket, a törvényhozásra bízva a választási rendszerre vonatkozó szabályok megalkotását, így a garanciarendszer kialakítását is. Az Országgyűlés ezért széles döntési szabadsággal rendelkezik a választási eljárás szabályainak megállapítása során, beleértve a szavazás szabályait is. E döntési szabadság azonban csak az Alaptörvény keretei között gyakorolható, a törvényhozó úgy köteles ezeket a szabályokat meghozni, hogy azok az Alaptörvény rendelkezéseivel ne ütközzenek, az Alaptörvényben szabályozott alapvető jogot alkotmányellenes módon ne korlátozzanak. Az állam széles mérlegelési lehetőséget élvez a konkrét szabályozás területén, a választójog gyakorlásának feltételei azonban nem nehezíthetik meg a népakarat szabad kifejezését, továbbá nem gátolhatják a választójogban kiteljesedő döntési szabadságot. [1/2013. (I. 7.) AB határozat, 63/B/1995. AB határozat]

¹ Lásd például az AJB-7891/2012., AJB-3475/2013., AJB-873/2016., AJB-305/2017. számú ombudsmani jelentéseket.

III. Az ügy érdeme tekintetében

A Ve. 2.§ (2) bekezdése értelmében a választások nyilvánosságára vonatkozó alapelvvel összhangban, a választások átláthatóságának biztosítása érdekében valamennyi választási bizottság valamennyi határozatát nyilvánosságra kell hozni. A határozatot a nyilvánosságra hozatalt megelőzően anonimizálni kell, az abban foglalt személyes adat nem hozható nyilvánosságra.

Ha egy választópolgár tájékozódni kíván arról, hogy milyen döntést hozott a választási bizottság, vagy fellebbezni kíván egy bizottsági határozatot, esetleg a kampánnyal vagy a szavazással kapcsolatos jogsértést jelentene be, akkor a választókerülete országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságától (a továbbiakban: OEVB) tud hiteles információt kapni.

A választási informatikai rendszer online felülete a valasztas.hu közigazgatási honlap, megfelelő és friss adatokat tartalmaz azokkal a kérdésekkel kapcsolatban, amiket a központban kell vagy ott is lehet intézni (például a külképviseleti vagy a levélben történő szavazás kérése). A jogszabályok azonban nem írják elő konkrét módon, hogy az OEVB-k elérhetőségeit a valasztas.hu internetes oldalon kötelező volna megjeleníteni.

Vannak olyan esetek, amikor indokolt és szükséges, hogy a választópolgár a választási szervet felkeresve, személyesen tájékozódjon valamely kérdésben. Így például a helyi választási szervek őrzik a szavazást követő kilencvenedik napig a leadott ajánlóleveket is, ezeket adatvédelmi okokból nem lehet közzétenni, ezért nem kifogásolható az a gyakorlat, hogy a választópolgár az őt érintő személyes adatokról közvetlenül az adatkezelő választási szervtől kérhet tájékoztatást.

Az OEVB-k határozatainak többségével (köztük például a jelölt nyilvántartásba vételével, a kampánnyal összefüggő jogsértések vagy a választás eredményének megállapításával) szemben azonban *bármely választópolgár* élhet jogorvoslattal. Gyakorlati nehézséget okoz ugyanakkor, ha a választási bizottságok határozatait kizárólag helyben szokásos módon, jellemzően a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján teszik közzé. A választási szervek, illetve a helyi hirdetőtáblák személyes felkeresése adott esetben (különösen nem helyben lakó vagy mozgásában korlátozott választópolgárok esetében) aránytalan, nem elvárható nehézséggel járhat. Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy Magyarországon a rendszeres internethasználók aránya a 16-74 éves személyek között 78%², így a választási határozatok internetes elérhetőségének biztosítása érdemi előrelépést jelentene a nyilvánosság követelményének teljesebb körű érvényesülése szempontjából.

Az igazságügyi miniszter megkeresésemre adott válaszában külön hangsúlyozta, hogy jelenleg *nincs olyan jogszabályi rendelkezés*, amely előírná a választási bizottsági határozatok közzétételének módját, másrészt pedig a kisebb települések egy részén *nem biztosítottak azok az infrastrukturális és egyéb feltételek*, amelyek lehetővé tennék, hogy a település saját honlappal rendelkezzen, amelyen a választási határozatok nyilvánosságát biztosítani lehetne.

A fentiek alapján megállapítható, hogy jogszabályok kizárólag a választási bizottsági határozatok közzétételét írják elő, azonban annak módjáról nem rendelkeznek, ezért e tekintetben nincs egységes, kiszámítható joggyakorlat.

A 11/1992. (III. 5.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „[a] jogbiztonság megköveteli a jogszabályok olyan világos és egyértelmű fogalmazását, hogy *mindenki, akit érint, tisztában lehessen a jogi helyzettel, ahhoz igazíthassa döntését és magatartását*, s számolni tudjon a jogkövetkezményekkel. Ideértendő az is, hogy ki lehessen számítani a jogszabály szerint eljáró más jogalanyok és állami szervek magatartását.” A testület számos későbbi döntésében is hangsúlyozta azon töretlen álláspontját (35/1991. (VI. 20.) AB határozat), miszerint a normavilágossággal kapcsolatos alkotmányossági kérdéseket általában jogalkalmazói értelmezéssel vagy jogalkotási úton kell feloldani, mivel az Alkotmánybíróságnak sem jogalkotási, sem önálló jogszabály-értelmezési eljárásra hatásköre nincs.

² Forrás: KSH, https://www.ksh.hu/docs/hun/eurostat_tablak/tabl/tin00091.html

Megállapítható tehát, hogy a szabályozási hiány a választási bizottsági határozatok internetes közzétételével kapcsolatban megnehezíti a választópolgárok számára a határozatok gyors megismerését, ami bizonyos esetekben korlátozhatta a választási eljárással összefüggésben a jogorvoslathoz való jog gyakorlását, különösen a bárki által megtámadható OEVB határozatok esetében.

A választási bizottsági határozatok közzétételének módjára vonatkozó szabályozás hiánya így felveti a jogbiztonság és a jogorvoslathoz való jog sérelmének közvetlen lehetőségét is.

Álláspontom szerint a választási bizottsági határozatok gyors megismerhetősége – és ezáltal a jogorvoslathoz való jog gyakorlásának teljes körű biztosítása és a jelentésben feltárt alapjogi visszáság bekövetkezésének megelőzése – a következő módokon lenne biztosítható.

1.)A területi választási bizottságok *saját honlapot* működtetnének, amelyre azonnal felkerülnének a meghozott választási határozatok.

2.)A Nemzeti Választási Iroda egy *központi honlapot* működtetne, ahol azonnal elérhető lenne valamennyi választási bizottság által megküldött információ.

A fenti megoldások alkotmányossági szempontból egyaránt támogathatóak, a jogbiztonság elve azonban megköveteli, hogy a jogorvoslathoz való jog, mint alapjog gyakorlati érvényesüléséhez szükséges garanciákat jogszabályban rögzítsék. Természetesen azt a megoldást célszerű választani, amelynek megvalósításához a legkönnyebben és a leggyorsabban biztosíthatók a szükséges technikai feltételek.

IV. Intézkedésem

A jelentésben feltárt, alapjoggal összefüggő visszáság jövőbeni bekövetkezése lehetőségének megelőzése érdekében, az Ajb.t. 31. §-a alapján felkérem a Nemzeti Választási Iroda vezetőjét, hogy a Ve. 76. § (1) bekezdés j) és l) pontjában biztosított feladatkörében tekintse át a választási bizottsági határozatok internetes elérhetőségének jelentésben feltárt hiányosságait, valamint ezen megállapítások alapján fontolja megjogszabálymódosítás kezdeményezését.

Jelentésemet tájékoztatásul az igazságügyi miniszternek és a Nemzeti Választási Bizottságnak is megküldöm.

Budapest, 2017. december 20.

Székely László

